

„Środa z Funduszami dla szkół i uczelni”
Regionalny Program Operacyjny
Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020
7 października 2015 r.

Joanna Pardela
Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

**Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
na lata 2014-2020**

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

Oś priorytetowa 1 Przedsiębiorstwa i innowacje

Działanie 1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych

Typy projektów:

W ramach działania realizowane będzie wsparcie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w publicznych jednostkach naukowych (oraz w ich konsorcjach) oraz w uczelniach /szkołach wyższych (oraz w ich konsorcjach).

Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące:

- **zakupu środków trwałych** (w tym aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych) niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw;
- **zakupu wartości niematerialnych i prawnych** niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw;

Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy **infrastruktury B+R**.

Do wsparcia mogą być zgłaszane tylko przedsięwzięcia uzgodnione z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w celu uniknięcia powielania inwestycji) i uwzględnione w Kontrakcie Terytorialnym.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Termin ogłoszenia naboru: 31 marca 2016 r.

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 70 mln PLN

Beneficjenci: konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi.

Działanie 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa

Typy projektów:

1.2.A. Wsparcie dla przedsiębiorstw chcących **rozpocząć lub rozwinąć działalność B+R:**

a) wydatki przedsiębiorstw w obszarze prac rozwojowych (w tym eksperymentalnych prac rozwojowych) i badan przemysłowych.

Projekty badawcze przedsiębiorstw mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe).

W ramach wsparcia przewiduje się finansowanie całego procesu powstania innowacji, projekt może obejmować różne etapy prowadzenia prac B+R, do etapu pierwszej produkcji włącznie.

Wsparcie mogą otrzymać projekty polegające m.in. na:

- prowadzeniu badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych,
- innowacjach technologicznych (w tym pierwsze wdrożenie technologii), opracowaniu linii pilotażowych,
- opracowaniu demonstracyjnych prototypów;
- ocenie potencjału komercyjnego projektu itp.

Projekty mogą być realizowane przez przedsiębiorstwa samodzielnie bądź jako lidera konsorcjum we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, m.in.: jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB lub podmiotami leczniczymi.

b) zakup i dostosowanie do wdrożenia wyników prac B+R oraz praw własności intelektualnej (m.in. patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej).

1.2.B. Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R przedsiębiorstw:

- laboratoriów specjalistycznych oraz działów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach;
- centrów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach, której głównym zadaniem jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w wydzielonych i przystosowanych do tego typu działalności pomieszczeniach przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej oraz wykwalifikowanej kadry;

W schematach 1.2.A. i 1.2.B. preferencję uzyskają projekty:

- których elementem będzie stworzenie etatów badawczych;
- realizowane w ramach konsorcjum przedsiębiorstwa oraz jednostki naukowej;

1.2.C. Usługi dla przedsiębiorstw:

a) profesjonalne usługi proinnowacyjne świadczone przez instytucje otoczenia biznesu m.in. parki technologiczne, centra transferu technologii, akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz inne organizacje wspierające procesy innowacji w przedsiębiorstwach.

Usługi m.in. z zakresu:

- specjalistycznych usług laboratoryjnych, pomiarowych, diagnostycznych, certyfikacyjnych;
- rozwoju współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi;
- doradztwa i pośrednictwa technologicznego, transferu technologii oraz informacji o nowych technologiach;
- ochrony i wyceny własności intelektualnej,
- audytu technologicznego, wdrażania innowacyjnych produktów i usług;
- indywidualnego wsparcia i strategicznego doradztwa dla wsparcia procesów innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym przygotowania do uczestniczenia we wspólnotowych programach badawczych i innowacyjnych UE.

b) działania prowadzące do zwiększenia aktywności innowacyjnej mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój ich współpracy z uczelniami wyższymi i innymi jednostkami naukowymi (dla projektów o małej skali) w ramach instrumentu typu „**bon na innowacje**”;

- konsultacje i doradztwo w zakresie poszukiwania kompetentnych zespołów naukowych do współpracy w ramach bonu;
- audyt technologiczny - zdiagnozowanie potrzeb badawczych i technologicznych oraz pomoc w identyfikacji potrzeb wdrożeniowych,

Beneficjenci: konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/ szkołami wyższymi.

Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN):

- w przypadku projektów dotyczących tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw - do 25 mln wartości projektu;
- w przypadku projektów dotyczących prowadzenia prac B+R - do 5 mln wartości projektu (kwoty mogą ulec zmianie po uzgodnieniach dot. linii demarkacyjnej);
- w przypadku projektów wsparcia w formule **bonu na innowacje** - dofinansowania usługi na rzecz MŚP - do 100 tys. PLN na jednego przedsiębiorcę.

Instytucja ogłaszająca nabór: Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca, ZIT WROF

Termin ogłoszenia naboru: 1.2.A., 1.2.B. 30 września 2015 r., 1.2.C. 30 czerwca 2016 r.

Oś priorytetowa 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne

Działanie 2.1 E-usługi publiczne

Warunkiem wsparcia w projektach dotyczących e-administracji będzie wpisywanie się przedsięwzięć w katalog rekomendacji cyfrowego urzędu, opracowany przez ministra właściwego ds. informatyzacji.

Przedsięwzięcia szczebla regionalnego i lokalnego dotyczące zwiększenia dostępu i jakości e-usług:

2.1.A. Tworzenie lub rozwój (poprawa e-dojrzałości) **e-usług publicznych** (A2B – usługi administracji dla biznesu, A2C – usługi administracji dla obywateli);

2.1.B. Tworzenie lub rozwój elektronicznych **usług wewnątrzadministracyjnych** (A2A – administracja dla administracji), niezbędnych dla funkcjonowania e-usług publicznych.

Elementem przedsięwzięcia może być tworzenie lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C):
- tworzenia, rozwijania i integracji baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między tymi podmiotami (A2A);

- wspomagające procesy decyzyjne i wymianę informacji - upowszechniające i ułatwiające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami zewnętrznymi administracji.

2.1.C. Przedsięwzięcia dotyczące tworzenia i wykorzystania otwartych zasobów publicznych:

- Projekty z zakresu digitalizacji zasobów i treści publicznych, np. kulturowych, naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego;
- Projekty służące zapewnieniu powszechnego otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/ lokalnego;
- Projekty dotyczące stworzenia lub wdrożenia nowych e-usług służących zwiększeniu uczestnictwa mieszkańców w procesach podejmowania decyzji w gminach, powiatach i regionie (*open government*), w tym także takie, które wykorzystują informacje sektora publicznego i/lub inne, istniejące e-usługi.

Zakup wyposażenia i wytworzenie niezbędnej infrastruktury informatycznej, jest przewidziany w wyżej wymienionych kierunkach wsparcia wyłącznie jako jeden z elementów projektu, służący osiągnięciu celów projektu dotyczącego rozwoju technologicznego.

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Termin ogłoszenia naboru: 30 grudnia 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN.

Minimalna całkowita wartość projektu dla projektów partnerskich: 100 tys. PLN.

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna

Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

Typy projektów:

3.1.A. Przedsięwzięcia mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, polegające na budowie oraz modernizacji (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, takich jak:

- energia wiatru (poniżej 5 MWe),
- energia promieniowania słonecznego (poniżej 2 MWe/MWth),
- biomasa (poniżej 5 MWth/MWe),
- biogaz (poniżej 1 MWe),
- energia spadku wody (poniżej 5 MWe),
- energia geotermalna (poniżej 2 MWth).

3.1.B. Działania polegające na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej (o napięciu SN i NN – poniżej 110kV);

W ramach powyższych kierunków wsparcia możliwa będzie realizacja działań towarzyszących w zakresie wdrożenia **inteligentnych systemów zarządzania energią**.

Preferowane będą projekty:

- **partnerskie** i zapewniające wysoki efekt ekologiczny;
- zgodne z **planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej**;
- **kompleksowe** - obejmujące istotny fragment gminy czy powiatu, bądź cały ich obszar, np. w formie programów inicjowanych przez jst, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym;
- **wykorzystujące więcej niż jedną technologię OZE** i/lub systemy magazynowania energii; zawierające element demonstracyjny lub edukacyjny, służący promocji odnawialnych źródeł energii w regionie.

Termin ogłoszenia naboru: 29 stycznia 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN.

Minimalna całkowita wartość projektu dla działań polegających na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej: do 10 mln PLN.

Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja

Typy projektów:

3.5.A. Budowa, przebudowa (w tym zastąpienie istniejących) jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej poniżej do 1 MW (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami;

3.5.B. Rozbudowa i/lub modernizacja sieci ciepłowniczych.

Projekty ubiegające się o wsparcie muszą wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej.

Termin ogłoszenia naboru: 28 grudnia 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN.

Oś priorytetowa 4 Środowisko i zasoby

Działanie 4.3. Dziedzictwo kulturowe

Typy projektów:

4.3.A. Zabytki nieruchome, wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu wraz z ich otoczeniem, w tym:

- rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie i adaptacja oraz roboty budowlane obiektów zabytkowych oraz obszarów zabytkowych;
- przystosowanie obiektów do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej) wraz z zakupem niezbędnego sprzętu/wyposażenia;

4.3.B. W odniesieniu do projektów **szkół i uczelni artystycznych** możliwe będzie wsparcie w zakresie związanym z prowadzoną działalnością kulturalną i artystyczną, przy czym wsparcie to nie obejmuje działalności stricte dydaktycznej.

- **Podział interwencji pomiędzy RPO WD a PO IiŚ:**

Projekty realizowane przez instytucje kultury, Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego mogą ubiegać się o dofinansowanie **wyłącznie w ramach PO IiŚ.**

Projekty te będą mieścić się w kwotach 0,5-5 mln euro (10 mln euro dla obiektów UNESCO) kosztów całkowitych projektu i obejmować pełny zakres wsparcia kwalifikowalnego w ramach VIII osi priorytetowej PO IiŚ.

Projekty w ramach **RPO** będą mieścić się w kwotach do 2 mln euro kosztów całkowitych.

Termin ogłoszenia naboru: 30 listopada 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN.

Maksymalna całkowita wartość projektu: zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy PO RPO i PO IiŚ. projekty

Działanie 4.4. Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych

Typy projektów:

4.4.F. Projekty dotyczące przebudowy/ rozbudowy, doposażenia ośrodków edukacji ekologicznej;

4.4.G. Kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska (komplementarne i uzupełniające do kampanii ogólnopolskich, podejmowanych na poziomie krajowym);

Termin ogłoszenia naboru: 31 października 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN.

Oś priorytetowa 7 Infrastruktura edukacyjna

Działanie 7.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

Typy projektów:

7.1.A. Tworzenie nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę, adaptację, budowę (w tym także zakupu wyposażenia) budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego;

7.1.B. Tworzenie nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym poprzez zakup wyposażenia do budynków przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego;

7.1.C. Poprawa warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno - przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę, adaptację lub budowę (w tym także zakup wyposażenia) szkół i placówek;

7.1.D Przedsięwzięcia z zakresu wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych.

7.1.E Wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Budowa nowych obiektów przedszkolnych jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze;

Aby projekt mógł być realizowany, projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania wspartej w wyniku realizacji projektu infrastruktury i/ lub zakupionego wyposażenia (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu);

Wszystkie przedsięwzięcia związane z poprawą warunków kształcenia muszą uwzględniać konieczność dostosowaniem infrastruktury i wyposażenia do potrzeb **osób z niepełnosprawnościami** (jako obowiązkowy element projektu);

W ramach edukacji podstawowej i gimnazjalnej preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni);
- komplementarne z przedsięwzięciami realizowanymi w obszarze edukacji współfinansowanymi z EFS oraz realizowane na obszarach wiejskich.

Beneficjenci: jst, ich związki i porozumienia, jednostki organizacyjne jst organy prowadzące przedszkola, i inne formy wychowania przedszkolnego, organy prowadzące szkoły, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

Termin ogłoszenia naboru: **7.1.A., 7.1.B.** 30 grudnia 2015 r., **7.1.C. - 7.1.E.** 29 lutego 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia; 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych.

Maksymalna wartość: 12 mln PLN

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych dotyczy jednego obiektu.

Działanie 7.2. Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową

Typy projektów:

7.2.A. Poprawa warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez przebudowę, rozbudowę, adaptację (w tym także zakup wyposażenia) placówek i szkół ponadgimnazjalnych, w tym zawodowych i specjalnych;

7.2.B. Wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych;

7.2.C. Wyposażenie w sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych, uczniów szczególnie uzdolnionych;

7.2.D. Wspieranie ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego oraz tworzenie w szkołach zawodowych warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej pod kątem wyposażenia, doposażenie warsztatów, pracowni itp.

7.2.E. Budowa nowych obiektów służących praktycznej nauce zawodu.

Budowa nowych obiektów służących praktycznej nauce zawodu jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

Wymogi dotyczące przedsięwzięć z zakresu kształcenia zawodowego:

- a. Wsparta w wyniku realizacji projektu infrastruktura powinna być dostosowana do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej;
- b. Działania mające na celu poprawę infrastruktury szkół zawodowych powinny być realizowane z zaangażowaniem pracodawców tak, aby w jak największym stopniu stworzone warunki kształcenia odpowiadały na potrzeby rynku i zaowocowały wykształceniem wysokiej klasy specjalistów, poszukiwanych na rynku pracy;
- c. Rezultatem projektu powinno być dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, uwzględniające minimalne standardy zawarte w podstawie programowej.

Preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni);
- komplementarne z przedsięwzięciami realizowanymi w obszarze edukacji współfinansowanymi z EFS;
- realizowane na obszarach wiejskich.

Beneficjenci: jst, ich związki i porozumienia, jednostki organizacyjne jst, organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe; specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

Termin ogłoszenia naboru: 7.2.A. - 7.2.E. 29 marca 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tys. PLN w przypadku projektów dotyczących wyłącznie wyposażenia; 100 tys. PLN w przypadku pozostałych projektów infrastrukturalnych.

Maksymalna wartość: 12 mln PLN

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych dotyczy jednego obiektu.

Oś priorytetowa 8 Rynek pracy

Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy

Typy projektów:

8.2.A. - identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie;

- pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

8.2.B. - nauka aktywnego poszukiwania pracy (zajęcia aktywizacyjne, warsztaty z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, konsultacje indywidualne);

- nabywanie i dostosowywanie kompetencji niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy;

8.2.C. - nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki zawodowe;

- wsparcie zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia stanowiska;

8.2.D.

- wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze;

- wsparcie mobilności geograficznej dla osób, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie;

8.2.E.

- niwelowanie barier, jakie napotykają osoby niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osoby z niepełnosprawnościami.

Termin ogłoszenia naboru: 8.2.A.- 8.2.E. 30 września 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Minimalna całkowita wartość projektu: 100 tys. PLN

Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych

Typy projektów:

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez: wsparcie typu outplacement obejmujące kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym w szczególności:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia;
- poradnictwo psychologiczne;
- pośrednictwo pracy;
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
- staże, praktyki zawodowe;
- subsydiowanie zatrudnienia;
- dodatek relokacyjny;
- wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w formie zwrotnej lub bezzwrotnej, połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym.

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Ze wsparcia w ramach działania wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

Minimalna wartość projektu: 1 mln PLN

Termin ogłoszenia naboru: 27 listopada 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

Oś priorytetowa 10 Edukacja

Działanie 10.1. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Typy projektów:

10.1.A. Uruchamianie nowych miejsc w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowych ośrodkach edukacji przedszkolnej m.in. specjalnych i integracyjnych oraz uruchomienie nowych miejsc alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym;

10.1.B. Dodatkowe zajęcia edukacyjne i specjalistyczne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji, poprzez rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty;

Wykaz dodatkowych zajęć obejmuje:

- zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty;

- zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna;
- zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne;
- zajęcia rozwijające u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy (tj. porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne, naukowo - techniczne, informatyczne, społeczne, umiejętność uczenia się, inicjatywność i przedsiębiorczość) oraz właściwe postawy/ umiejętności (kreatywność, innowacyjność, praca zespołowa oraz pobudzające ciekawość świata);

10.1.C. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności poprzez współpracę nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Wsparcie może być realizowane zwłaszcza przez:

- doradztwo, kursy, szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;

- inne formy podwyższenia kwalifikacji pod kątem rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych oraz właściwej postawy (m.in. kreatywność, innowacyjność, praca zespołowa, ciekawość świata), jak też właściwego wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną;
- wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, (m.in. praktyki, staże).

Termin ogłoszenia naboru: 30 października 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: W zakresie projektów **10.1.A.:** 85%

W zakresie projektów typu **10.1.B., 10.1.C.:** 95%.

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tyś. PLN

Działanie 10.2. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

Typy projektów:

10.2.A. Kształtowanie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i TIK oraz właściwych postaw: kreatywności, innowacyjność, pracy zespołowej;

- projekty edukacyjne w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem;
- dotatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej;
- realizacja różnych form rozwijających uzdolnienia;
- wdrożenie nowych form i programów nauczania;
- tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych;
- organizacja kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy;

- nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu realizacji programów edukacyjnych;
- realizacja zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą;
- wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzie TIK w realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, m.in. poprzez naukę programowania, uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń.

10.2.B. Tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez:

- wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki;
- kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki.

10.2.C. Realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów i słuchaczy o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki);

10.2.D. Wsparcie w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia poprzez:

- doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty;

10.2.E. Doradztwo i opieka psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki);

10.2.F. Rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym;

10.2.G. Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (TIK, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (m.in. kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia;

10.2.H. Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno- pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym.

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Termin ogłoszenia naboru: 10.2.A.-10.2.H. 4 stycznia 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: 95%.

Minimalna całkowita wartość projektu: 50 tyś. PLN

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

Działanie 10.3. Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie

Typy projektów:

Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji, w tym osób starszych oraz o niskich kwalifikacjach chcących podnieść kluczowe kompetencje o charakterze podstawowym i przekrojowym w zakresie języków obcych oraz TIK (Technologie Informacyjne i komunikacyjne);

Preferencje uzyskują projekty:

- realizowane na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia;
- skierowane na rzecz osób o niskich kwalifikacjach i osób w wieku 50 lat i więcej pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

W zakresie kursów i szkoleń językowych oraz w zakresie umiejętności dotyczących ICT (TIK) zakres wsparcia obejmuje kursy i szkolenia kończące się certyfikatem zewnętrznym.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: W zakresie wszystkich projektów: 90%

Minimalna wartość projektu: 50 tyś. PLN

Termin ogłoszenia naboru: 10.3.A. 30 września 2015 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Typy projektów:

10.4.A. Organizacja praktycznych form nauczania - staże, praktyki zawodowe;

10.4.B. Uruchamianie i dostosowywanie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku;

10.4.C.

Działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych, poprzez pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych;

10.4.D.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe, uwzględniające potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek;

10.4.E.

Przygotowanie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia oraz wsparcie ich w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy;

10.4.F.

Kształcenie w formach pozaszkolnych osób dorosłych umożliwiającym podniesienie kwalifikacji zawodowych, zainteresowanych kształceniem z własnej inicjatywy oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe dla osób dorosłych;

10.4.G.

Organizacja tradycyjnych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych) we współpracy z pracodawcami;

10.4.H.

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach).

10.4.I.

Szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także zapewnienie metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: 90-95%

Minimalna wartość projektu: 50 tyś. PLN

Termin ogłoszenia naboru: 10.4.A.-10.4.I. 29 stycznia 2016 r., 10.4.F. 30 czerwca 2016 r.

Instytucja ogłaszająca nabór: IZ RPO WD

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Źródła dokumentów:

www.rpo.dolnyslask.pl

www.dip.dolnyslask.pl

www.power.gov.pl

www.power.dwup.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**

 Kontakt:

- **Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich**
50-411 Wrocław, Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, pokój nr 300

Infolinia: 801 700 008

Tel. (71) 776 95 01, (71) 776 96 51

Fax: (71) 776 98 41

e-mail: pife@dolnyslask.pl

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich jest czynny:

w poniedziałki w godzinach 7.30-17.30,

w pozostałe dni robocze w godzinach 7.30-15.30.

- **Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Jeleniej Górze**

58-500 Jelenia Góra, Pl. Ratuszowy 32/32a

tel.: 75 76 49 466, 75 75 24 942

fax: 75 75 24 940

pife.jeleniagora@dolnyslask.pl

PIFE w Jeleniej Górze jest czynny w poniedziałki w godzinach 7.30-17.30,
w pozostałe dni robocze w godzinach 7.30-15.30.

- **Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Wałbrzychu**

58-300 Wałbrzych, Pl. Magistracki 1

II piętro, pokój 25

tel. 74 66 55 173, 74 66 55 172

fax: 74 66 55 172

pife.walbrzych@dolnyslask.pl

PIFE w Wałbrzychu jest czynny w poniedziałki w godzinach 7.30-17.30,
pozostałe dni robocze w godzinach 7.30-15.30.

- **Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Legnicy**

59-220 Legnica, ul. Rycerska 24

I piętro, pokój A1 24

tel. 76 723 54 81, 76 723 54 80

Fax: 76 723 54 80

pife.legnica@dolnyslask.pl

PIFE w Legnicy jest czynny :

w poniedziałki w godzinach 7.30-17.30,

w pozostałe dni robocze w godzinach 7.30-15.30.

**Punkt
Informacyjny**
Fundusze Europejskie

**Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
na lata 2014-2020**

Dziękuję za uwagę.

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**DOLNY
ŚLĄSK**